

EĞİTİMCİLER ANAOKULU

EKİM AYI REHBERLİK BÜLTENİ

Okul Öncesi (3-6 Yaş)

Gelişim Dönemi Özellikleri

3-6 yaş aralığı, çocuğun kişiliğinin ana hatlarının oluşması sebebiyle önemli bir yaş dilimidir. Bundan dolayı bu dönemdeki çocukların yaş özelliklerini bilmek ve bu özelliklere uygun davranışlarda bulunmak çocuğun sağlıklı gelişimine önemli katkı sağlamaktadır.

BÜYÜME VE GELİŞME

BÜYÜME: Bir çocuğun boy uzunluğu ve vücut ağırlığı yönünden ölçülebilen artışıdır.

GELİŞİM: Çocuğun; öğrenmesi, anlaması, duyması, konuşması, etrafıyla ve kendisiyle ilişkileri, yürümesi, el kol hareketleri, oyunları gibi özelliklerini kapsayan bir süreçtir. Anne karnında başlar ve ömür boyu devam etmektedir. Gelişim, **bedensel (motor), bilişsel, dil ve duygusal-sosyal** gelişim alanları olmak üzere dört alanda gerçekleşmektedir. Bu alanların herhangi birisindeki olumlu ya da olumsuz etki diğer gelişim alanlarını da etkilemektedir.

BEDENSEL (MOTOR) GELİŞİM

Bedensel (motor) gelişim, yaşam boyu devam eden 'motor' becerilerde ortaya çıkan davranışların kontrol altına alınması sürecidir. Söz konusu olan davranışlar; duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması ile ortaya çıkar. Bedensel (motor) gelişim baştan ayağa, içten dışa ve büyük kaslardan küçük kaslara doğrudur.

Öz bakım becerilerini kendi tamamlayabilir.

Dökmeden içecek koyabilir.

Geometrik şekilleri bakarak kopyalayabilir.

Ayak değiştirerek, merdivenlerden çıkar, iner.

Harfleri bakarak yazabilir.

Kalemi başarı ile tutar ve kullanır

Çizgiler dışına çıkmadan boyayabilir.

Makasla figür kesebilir.

Çizdiği insan resminde baş, kollar, bacaklar ve parmaklar belirgindir.

Siz Neler Yapabilirsiniz?

- Evinizin bir odasında ya da bahçede çocuğunuzun atlama, zıplama, top oynama, koşma gibi hareketleri yapabilmesi için ortamlar yaratabilirsiniz.
- Küçük kas hareketlerini geliştirebilmek için oyun hamurlarından küçük toplar yapabilir, masa başında boyama aktiviteleri yapabilirsiniz.
- Çocuğunuzun kendi başına yemek yemesine, giysilerini giymesine izin vermeniz hem küçük kas gelişimine fayda sağlar hem de öz güvenini geliştirmesine yardımcı olabilir.

ÖZBAKIM BECERİLERİ

Günlük işlerde sorumluluk alır ve bunları yerine getirir.

Kendi kendine giyinir.

Ayakkabılarını giyer ve bağcıklarını bağlar.

Saçlarını tarar, Elini, yüzünü yıkar, Dişlerini fırçalar.

Yemeğini kendi başına yer.

Yemek araç gereçlerini (çatal-bıçak vb.) yetişkin gibi kullanır.

Temizlikle ilgili malzemeleri doğru kullanır.

Tuvalet ihtiyaçlarını karşılayabilirler. Tuvalet temizliğini yaparlar, sifonu çekip, ellerini yıkarlar ve kurularlar

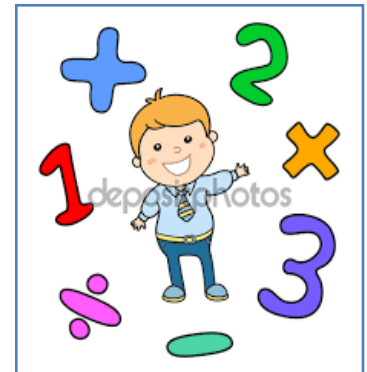
BİLİŞSEL GELİŞİM

3-6 yaş dönemindeki çocuk artık bilişsel gelişim evresinde dil ve sembolik düşünce yeteneğini kazanmıştır. Sembolik düşünme yeteneği; kavram geliştirme, dil, jestler, yaratıcılık, resim ve diğer sanatsal eylemler için temel oluşturmaktadır.

Sembolik düşünme yeteneği özellikle oyunda kendini gösterir; çocuk artık hayali olarak nesnelere kullanmaya başlayabilir. Bu dönemde çocuk gördüğü şeylerin etkisi altındadır ve benmerkezcidir.

Sorgu çağı 4 yaşında oldukça yüksek düzeye ulaşır. "Ne, neden, niye?" tarzındaki soruları ardı arkasına sorabilir.

3-4 yönergeyi sırasıyla uygulayabilir.

Zaman kavramı daha iyi oturmuştur.

Anlatılan hikayede daha sonra ne olacağı konusunda tahminler yürütebilir.

Sembolik düşünce oluşmaya başlar.

Nesneleri geometrik özelliklerine (kare, daire, üçgen gibi) göre ayırabilirler.

10 veya daha fazla sayıdaki nesneyi sayabilirler.

En büyükten en küçüğe doğru nesneleri sıralayabilirler.

Siz Neler Yapabilirsiniz?

- Kâğıda üçgen, kare, daire resimleri çizerek ayınlarını çocuğunuzdan çizmesini isteyebilirsiniz.
- Çocuğunuzla birlikte eşyalarının, giysilerinin, oyuncaklarının renklerini söyleyebilir, sayılarını sayabilirsiniz.
- Flash kartlarla resimlerdeki olayları sıralayabilirsiniz.
- Her gün çocuğunuza belirli bir süre ayırarak yaratıcılığını geliştiren oyunlar oynayabilirsiniz (yaşına uygun puzzle, lego, jenga vs.)
- Yaşına uygun "iki resim arasındaki farkı bulma", "labirent tamamlama", "bulmaca" gibi oyunlar oynayabilirsiniz.
- Sizin gözetiminiz altında, sizin çizdiğiniz şekilleri (önce düz çizgiden başlayarak) makasla kesebilir sonra bunları yapıştırabilirsiniz.
- Tam insan parçalarının olduğu resimler çizebilirsiniz.
- Nesnelere üzerinden zıtlık ve eş kavramlarını öğreten oyunlar yaratabilirsiniz.

DİL GELİŞİMİ

Dil gelişimi; seslerin, kelimelerin, sayıların, sembollerin kazanılması, saklanması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılmasını içeren bir süreçtir. Dil gelişimi, doğumdan itibaren başlar ve yaşam boyu devam eder. Dil ve öğrenme arasında önemli bir ilişki vardır. Ayrıca dil gelişimi sosyalleşmenin en önemli yapı taşlarından biridir.

Kardeşlerinin isimlerini söyleyebilirler.

Adreslerini söyleyebilirler. 6 kelimedenden oluşan, karmaşık cümlelerle konuşurlar.

Bu yaşta dil becerileri oldukça zenginleşir. Dildeki tüm sesleri çıkartabilirler.

Kelime hazineleri 1500 kelimeye çıkar.

Uzun hikâyeler anlatabilirler. Günlük olayları, rüyalarını, hayallerini paylaşırlar.

Dinledikleri hikâyeyi hatırlayabilirler

Geçmiş, şimdiki zaman ve geleceğe ilişkin yeterli değerlendirme yapabilir.

Siz Neler Yapabilirsiniz?

- Çocuğunuza her gün bir resimli kitap okuyabilir, resimleri onun hikâyeleştirerek anlatmasını isteyebilirsiniz.
- Günümüzde teknoloji kullanımı ne yazık ki çok küçük yaşlara kadar inmiştir. Bu teknolojik aletler tek taraflı iletişim sağladığından dolayı dil gelişimini olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple bu aletleri daha az kullanmasını sağlayabilirsiniz.
- Sizin kullandığınız kelimelerin doğruluğu çok önemlidir. Birincil olarak sizden duyduklarını kullanmaktadır. Bu sebeple kelimelerinizi doğru kullanmanız faydalıdır.
- Günlük işleriniz sırasında onunla konuşabilir, sorular sorabilirsiniz.
- Birlikte kukla oynayabilirsiniz. Bu sayede hem bilişsel gelişimine, hem ince kas gelişimine, hem de dil gelişimine destek olabilirsiniz.

SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİM

Çocuğunuzun fiziksel ve bilişsel gelişimi sürerken aynı zamanda sosyalleşmesi de devam etmektedir. 3-6 yaş arası çocuklar bedenen, zekâ ve kişilik bakımından hızla büyümektedirler. Aynı zamanda geçmiş dönemlerde kazandıkları güven ve bağımsızlık duygularına paralel olarak çevrelerini genişletmekte, keşifler yapmaktadır.

Kendi dışındaki dünyanın kuralları olduğunu, başkalarının hak ve istekleri olduğunu görür, beklemeyi öğrenir.

Sorumluluk almaktan hoşlanır.

Arkadaşlarının, düşünce ve davranışlarından etkilenir ve onlar gibi olmak isterler.

Arkadaşlarını memnun etmeye çalışırlar.

Paylaşma ve oyun sırasında sıra bekleme anlayışı gelişmiştir. Evin dışında, eline geçirebildiği, işe yarar her türlü malzemeye bir şeyler üretmeye, oluşturmaya çalışarak yaratıcılığını sergiler.

İsteklerine karşı gelindiğinde, yetişkinlerle uygunsuzca konuşabilir ve oyun arkadaşlarıyla kavgaya edebilir.

Siz Neler Yapabilirsiniz?

- Çocuğunuzu diğer yaşlılarıyla ve insanlarla iletişim kurabileceği sosyal alanlara götürebilirsiniz.
- Ev içinde sorumluluk almasını sağlayabilirsiniz; örneğin yemek masasını hazırlamada yardım, oyuncaklarını kendi başına toplaması gibi.

- Gün içinde yaşadığı olayları, okulda neler yaptığını anlatmasını isteyebilirsiniz. Bu sayede düşünme becerisini geliştirmesine yardımcı olabilirsiniz.
- Cinsel kimlik gelişimini yavaş yavaş kazanmaya başladığı için aynı cins ebeveyni ile vakit geçirmesi faydalıdır.
- Bir sorun yaşadığı zaman sorunun kaynağını bulması için ona zaman verebilirsiniz. Sorunun kaynağını bulduktan sonra birlikte çözüm üretebilirsiniz.
- Kendi kıyafetlerini giymesi, tuvalet ihtiyacını kendi karşılaması için yardımlarınızı kademeli olarak azaltabilirsiniz.
- Evinizin onunla ilgili olan kısımlarının kurallarını birlikte belirleyebilirsiniz; mesela yatma vakti, televizyon izleme vakti gibi.

Unutulmamalıdır ki bu dönemdeki olumlu ya da olumsuz şeyler çocuğun ileride bir birey olarak da yaşamını etkilemektedir.

Bilinçli ebeveynler = sağlıklı çocuklardır.

Eğitimciler Anaokulu
Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi